STEAUA MAGILOR

Sfântul evanghelist Mateiu istorisește în Evanghelia sa (2, 1—2, 7—12), sfinții părinți și scriitorii bisericești au repetat și susținut în scrierile lor și întreaga creștinătate a crezut și mărturisit în toate timpurile și crede și mărturisește și astăzi, că nașterea Mântuitorului nostru Iisus Christos a fost precedată și prevestită de o stea.

Este adevărat, că părerile sunt împărțite asupra naturii stelei, căci unii cred că ar fi fost o cometă, alții un meteor, alții o conjuncție de stele, iar alții o stea noua [1]), dar aceasta nu micșorează și nu schimbă cu nimic realitatea și valoarea faptului, care stă mai presus de discuțiune.

Cercetările mai nouă pre târâmul astrologiei haldaice sau asiro-babiloniene întăresc istorisirea Evangheliei, căci arată că a fost cu putință să se cunoască de mai nainte, prin ajutorul astrologiei, timpul și locul nașterii Mântuitorului.

O privire asupra însemnătății și rostului magilor și al astrologiei la popoarele vechi din Orient și în deosebi la asiro-babilonieni va învedera aceasta.

* * *

In cartea prorocului Daniil (1,[20]; 2,[2],[10]) cuvântul *„mag“* are înțelesul de *„ghicitor sau prezicător“* și cum ghicirea se făcea mai mult din cetirea în stele, mag este sinonim cu astrolog.

In faptele Apostolilor (13, 6) găsim cuvântul mag, aplicat unui oare care Bar-Iisus, cu înțelesul de *„prooroc mincinos“* și tot acolo (13,8) aflăm prețioasa lămurire, că *„Elima“*, un alt nume al acelui Bar-Iisus, însemneaza *„mag“* sau „vrăjitor“.

Numeroase inscripțiuni punico-feniciene, descifrate în vremea din urmă, arată că cuvântul *elim*=אלם are semnificațiunea de *„astrolog“* [2]).

Acelaș înțeles trebue dar să-l aibă vorba *„mag“* și în Evanghelia dela Mateiu, unde se povestește despre venirea magilor dela răsărit, ca să se închine pruncului Iisus în Betlehem.

Fiind astrologi, adică oameni cari se îndeletniceau cu studiul cunoașterii stelelor, magii au avut deci putința să știe de mai nainte, pre temeiul cunoștințelor lor speciale, nașterea Mântuitorului. Aceasta este încheierea la care ajung mai mulți învățați teologi și asiriologi contimporani, atât dintre protestanți cât și dintre catolici [3]).

Pentru a putea răspunde la întrebarea, cum anume au putut ști magii de mai nainte nașterea Mântuitorului, trebue să ținem în seamă faptul, că de orice naționalitate vor fi fost ei, adică fie că au fost haldei, cum e mai probabil, fie că au fost perși și deci adoratori ai lui Mitra, felul lor de a interpreta mersul stelelor era acelaș, adică cel haldeian sau asiro-babilonian, pe care îl adoptaseră și perșii și se impune dar să căutăm să cunoaștem principiile astrologiei asiro-babiloniene.

* * *

Religiunea asiro-babilonienilor era o religiune astrală, adică în care zeitățile de căpetenie erau soarele, luna și cele cinci planete cunoscute în vechime. Caracterul astral al religiunii lor ne lasă să înțelegem, că asiro-babilonienii trebuie să se fi îndeletnicit din cele mai cărunte vremuri cu observarea și studierea cerului înstelat. Cercetătorii trecutului îndepărtat al acestui popor ne și asigură, că elementele astronomiei ca știință erau cunoscute în Babilon cu trei mii de ani înainte de Hristos, căci — afară de o bogată colecție de însemnări astrologice și de rapoarte oficiale foarte vechi — s'au păstrat tot felul de însemnări, unele destul de amănunțite și precise, despre luna nouă și luna plină, eclipse de lună și de soare, cearcăne în jurul lunii și al soarelui, diferite observațiuni asupra planetelor, stelelor fixe, cometelor și meteorilor. Este de netăgăduit, că toate aceste observațiuni n'au avut dela început caracter științific, ci urmărieau numai un scop practic: deducerea din ele a tot felul de învățături cu aplicare la vieața publică. De aceea nici nu se făcea deosebire între fenomenele astronomice și cele atmosferice și meteorologice, din acest punct de vedere. Și unele și altele erau de o potrivă de bine venite pentru preotul babilonian, ca să prezică din ele viitorul statului său al regelui, a cărui soartă era strâns legată de a statului.

Numai de pe la anul 700 a. Hr. — după părerea unui excelent cunoscător al astrologiei și astronomiei asiro-babiloniene [4]) — însemnările astrologice au împrumutat înfățișare strict științifică, s'au transformat din astrologice în astronomice.

Ceeace a favorizat în chip deosebit la asiro-babilonieni studiul astrologiei și l-a dus la o în-

---

[1]) Vezi articolul: „Steaua Magilor“ de subsemnatul, în anul XXXVI-l, No 10 (Ianuarie 1915) al acestei reviste

[2]) Vezi articolul: „Elym, der Astrolog“ de H Grimme, în Orientalische Literaturzeitung, anul XII (1909), pag. 207 și urm.

[3]) Dintre protestanți: Friedrich Delitzsch, Paradies 133; Zimmern, Keilinschriften und das Alte Testament, 606 și Alfred Jeremias, Babylonisches im Neuen Testamente 52; iar dintre catolici: Hantheim, în Der Katholik LXXXVII (1907) 116 și urm. și Kellner, Jesus von Nazareth (1908).

[4]) Jesuitul F. Kugler, în opera sa: Sternkunde und Sterndienst im Babel (vol. I, Münster 1907, pag. 1—3).

florire ce nu se cunoaşte la vreun alt popor este — pe lângă seninătatea cerului, în cea mai mare parte a anului, ceeace este la fel în tot orientul— concepţiunea lor religioasă despre lume. După un vechiu mit cosmogonic al lor, atât lumea cerească, cât şi cea pământească constau din câte trei regiuni: superioară, mijlocie şi inferioară, aşa că tot ce este pe pământ este şi în cer şi tot ce este şi se petrece în cer se oglindeşte pe pământ. Aşa de departe se ducea această asemănare, că se împărţea cerul în state şi provincii şi oraşe, şi se vorbia de munţi şi ape cereşti, corespunzătoare cu cele de pe pământ [5]).

Această strânsă legătură între cer şi pământ se observă şi în mituri şi legende, cum e d. p. în mitul lui Etana, al lui Adapa şi al lui Ghilgameş, în care fenomenele naturale sunt aşa fel amestecate cu învaţături şi speculaţiuni teologice, că pot fi aplicate deopotrivă de bine la întâmplări de pe pamânt sau din cer [6]).

Dacă la acestea mai adaogăm, că corpurile cereşti erau socotite ca locuinţa zeilor, ba poate chiar ca zei, şi că zeii rânduesc soarta oamenilor şi tot ce e pe pamânt, înţelegem cu uşurinţă, că tot ce se presupunea că se petrece în cer sau în lumea zeilor, urma cu necesitate să se petreacă şi pe pământ şi între oameni. Cunoscând dar cele ce se petrec în cer, se cunosc de mai nainte cele ce se vor petrece pe pământ.

Aşa se explieă expediţiunile de cucerire pe care le au făcut cu mai mult de două mii de ani înainte de Iisus Hristos, regii Sargon din Agade şi fiul său Naram Sin până în apusul îndepartat şi că vieaţa publică a asiro babilonienilor se orienta până în cele mai mici amanunte după ceeace preoţii astrologi = barn pretindeau că au cetit în stele, care erau privite ca: *„tâlmaci, sfetnici, soli ai cerului către pământ, scripturi ale cerului“ etc.*

In scopul de a putea servi la orientarea vieţii publice, s'au întocmit numeroase şi minuţioase tabele de toate stelele şi constelaţiunile favorabile, şi defavorabile diferitelor acţiuni omeneşti şi tot felul de preziceri pentru fiecare act şi împrejurare din vieaţa, aşa că asiro-babilonienii, dela rege până la cel din urmă om, nu întreprindeau nimic de seamă până ce nu consultau mai întâiu pe preoţii astrologi sau magi.

* * *

E timpul să ne întrebăm: In ce fel deduceau asiro-babilonienii ceeace avea să se întâmple pe pământ din observaţiunile lor asupra corpurilor cereşti?

Două sunt principiile de care ei se călăuziau în deducţiunile lor, principii pe care le-am întâlnit deja şi care sunt:

1. *Că cerul este prototipul pământului şi tot ce se întâmplă în el trebue să se întâmple şi pe pământ, şi*

2. *că împărţirea pământului în state, provincii, oraşe, precum şi existenţa râuri or, munţilor, câmpiilor pământeşti corespunde unei întocmai la fel împărţiri a cerului şi existenţei de râuri, munţi, câmpii cereşti, etc.*

Ambele principii se pot evidenţia cu numeroase citaţiuni din bogata literatură de semne şi tâlcuirea lor.

Iată câteva exemple pentru ilustrarea primului principiu:

„Dacă luna se vede în ziua întâiu a arătării ei, în ţară va fi linişte şi belşug.“

„Dacă ziua întâi este neobişnuit de lungă, regele va domni vreme îndelungată“.

Soarele, luna şi planeta Jupiter erau socotite de asiro-babilonieni ca prototipul regilor, pentrucă ele sunt cele mai mari şi mai luminoase dintre corpurile cereşti văzute cu ochiul liber. Ceeace sunt ele printre astre sunt regii faţă de restul muritorilor. De aceea, ceeace se petrecea sau se credea că se petrece în soare, în lună şi în Jupiter se punea în directă legatură cu vieaţa regilor asiro-babilonieni.

Ce anume va fi fost făcut pe astrologi să creadă, că, dacă în ziua întâiu a lunii nouă e senin şi ea poate fi văzută, va fi linişte şi belşug în ţară, nu putem şti, e însă sigur, că liniştea şi belşugul ţării erau privite ca stări de care avea să se ocupe în prima linie regele, pe care-l preînchipue luna.

In ce priveşte lungimea zilelor, ea era calculată de astronomii asiro-babilonieni de mai nainte. Totuş calculele lor n'aveau preciziunea celor de azi, aşa că se putea întâmpla adesea o zi să pară mai lungă sau mai scurtă decât spuneau calculele. Lungimea zilei întâiu (a domniei unui rege), peste ceeace era fixat în calcule, însemna că regele va avea domnie lungă. Deducţiunea e întemeiată aci pe un silogism:

Lumina zilei vine dela soare, care e prototipul regelui;

Lumina zilei întâiu a domniei regelui ţinut mai mult ca de obiceiu,

Deci şi domnia regelui nou va fi mai lungă decât a înaintaşilor lui.

Alt exemplu:

„Dacă luna are un fel de coroană în ziua dintâiu a arătării, regele va ajunge atotstăpânitor“.

5) H. Winkler, Himmels = und Weltenbild der Babilonier şi Die Weltanschaung des alten Orientes şi Zimmern, Biblische und babilonische Urgeschiehte, câte trele studii publicate in revista Der alte Orient (1903 şi 1904),

6) M. Istrow, Die Religion Babyloniens und Assyriens. (Giessen 1909) vol II, partea I, pag. 419.

Coroana este simbolul suveranităţii. Dacă luna are coroană, când se arată întâiu după urcarea unui rege pe tron, însemnează că regele va purta cu demnitate coroana, adică va izbuti să-şi impună voinţa sa tuturor, să fie adevărat suveran în ţara sa.

Alt exemplu:

„Dacă coarnele lunii nouă sunt ascuţite, regele se va năpusti asupra ţării duşmanului său".

Probabil că coarnele ascuţite ale lunii făceau să se nască în minte ideea de lance sau suliţă şi dela ideea de arme până la cea de războiu nu mai era decât un pas, iar cum mai toate semnele se tălmăciau în folosul regelui, era firesc să se prezică un războiu provocat de regele asiro-babilonic, al cărui sfârşit să fie favorabil lui.

Alte exemple:

„Dacă luna este înconjurată de cearcăn şi Jupiter e în cearcăn, regele Acadului va fi întemniţat."

„Dacă luna e înconjurată de cearcăn şi în el este Racul, regele Acadului va avea vieaţă lungă".

„Dacă luna e înconjurată de cearcăn şi în el e Marte, va merge rău curmalilor şi regele va fi aruncat în închisoare de ostaşii lui".

„Dacă luna e înconjurată de cearcăn şi Sirius e în el, cei puternici vor răspândi groaza şi ţara va fi jefuită".

„Dacă cornul drept al lunii nouă e lung şi cel stâng scurt, mâna regelui va cuceri o ţară străină".

„Dacă luna nouă e foarte mare, va avea loc o eclipsă".

„Dacă luna nouă e foarte puternică, câmpul va da rod din belşug".

„Dacă coarnele lunii noui sunt bine luminate, regii duşmani vor fi paşnici".

„Dacă cornul drept al lunii nouă e întunecat şi turbure, preţurile vor rămâne aceleaş în ţară, iar în Amnon se va face răsmiriţă," etc. etc. [1]).

Pentru ilustrarea celui de al doilea principiu, avem următoarele cuvinte, aflate la sfârşitul prezicerii întemeiate pe o eclipsă parţială de lună:

„Partea dreaptă a lunii este Acad, partea stângă Elam, partea de sus Amuru şi partea de jos Subartu".

Aci se spune precis, că celor patru părţi ale lunii corespund patru regiuni pământeşti şi anume: Acad este Babilonia, Elam este ţara despre răsărit de Asiria şi Babilonia, Amuru este Palestina, Fenicia şi parte din Siria, adică pământul din spre apus de Babilonia, iar Subartu este Asiria. Luând ca punct de plecare Asiria, care e socotită ca aşezată spre răsărit, avem apusul reprezentat prin Amuru, miază-noaptea prin Acad şi miazăzi prin Elam. Cu toate că această împărţire nu corespunde pe deplin cu orientarea după punctele cardinale, ea este totuşi bine definită şi fixată în concepţiunea geografică a asiro-babilonienilor.

In legătură cu împărţirea geografică a lumii stă şi împărţirea timpului. Fiecăreea din cele patru regiuni, care reprezintă punctele cardinale corespund câte trei luni ale anului şi anume în următoarea ordine:

Nisannu	=	Aprilie	corespunde	Acadului,
Airu	=	Maiu	„	Elamului,
Sivanu	=	Iunie	„	Amurului,
Duuzu	=	Iulie	„	Subartului,
Abu	=	August	„	Acadului,
Ululu	=	Septembrie	„	Elamului,
Taşritu	=	Octombrie	„	Amurului,
Aracsamnu	=	Noembrie	„	Subartului,
Kislimu	=	Decembrie	„	Acadului,
Tebetu	=	Ianuarie	„	Elamului,
Şabatu	=	Februarie	„	Amurului,
Adaru	=	Martie	„	Subartului,

Dar nu numai lunile, ci şi zilele erau puse în legătură cu ţările care reprezentau punctele cardinale. Nu ştim aceasta lămurit despre fiecare zi a lunii, dar o ştim precis despre ziua a patrusprezecea şi a cinsprezecea, care corespundeau una Elanului şi cealaltă Amurului. La fel trebuie să fi fost desigur cu toate zilele lunii, adică fiecare trebuie să fi corespuns uneea din cele patru ţări sau regiuni ale pământului, care reprezentau punctele cardinale. O indicaţie preţioasă în aceasta direcţiune ne dă faptul, consemnat în numeroase preziceri, că fiecare zi a lunii era socotită ca fastă pentru una sau mai multe din aceste ţări şi nefastă pentru altele. Astfel ziua întâia a lunii era fastă pentru Acad şi nefastă pentru Elan şi Amuru, dacă se arăta luna nouă; arătarea lunii nouă în ziua a douăsprezecea era nefastă pentru Acad şi fastă pentru Elam şi Amuru; ziua a patrusprezecea era fastă pentru Acad şi nefastă pentru Elam şi Amuru; ziua a şaisprezecea era aducătoare de noroc pentru Subartu şi de nenonorocire pentru Acad şi Amuru, iar ziua a douăzecişiopta dimpotrivă se credea că aduce noroc Acadului şi nenoroc Elamului.

Chiar şi cele trei streji, în care era împărţită noaptea, se puneau în legătură cu aceleaşi ţări. Streaja întâiu sau de seară corespundea Acadului, streaja a doua sau a miezului nopţii corespundea Amurului, iar streaja a treia sau de dimineaţa

[1]) Pastrow. op. cit. vol. II. partea I. pag. 450 şi urm.

corespundea Elamului. Fiind numai trei straje, Subartu n'avea corespunzător între ele sau poate că era socotit aci împreună cu Acad.

* * *

Aceste amănunte dovedesc, că astrologia asiro-babiloniană nu proceda fără nici o noimă în prezicerile ei, ci se conducea de anume principii şi regule bine stabilite, asupra cărora discutau şi tălmăciau diferit numai diferitele şcoale.

Astrologia era apoi privită ca mijlocul oficial şi ştiinţific de prezicere a viitorului şi se folosia în acest scop numai pentru prezicerile cu privire la rege şi la chestiunile de interes obştesc, ca şi prezicerile după ficatul pasărilor pe când prezicerea după vise şi după pahare era îngăduită şi recomandată particularilor [1].

Iată încă vre-o câteva preziceri de acest fel:

„Dacă Scorpionul se apropie de lună şi stă pe loc, regele va domni multă vreme şi duşmanul va veni dar va fi înfrânt."

„Dacă în ziua a şăisprezecea se văd şi soarele şi luna deodată, regele va trimete altui rege declaraţie de războiu şi va fi închis luni întregi în palatul său, iar duşmanul va intra biruitor în ţara lui."

"Dacă soarele şi luna se văd în acelaş timp în ziua a paisprazecea, va fi linişte şi bine în ţară, zeii Acadului se gândesc la lucruri bune şi poporul va fi bine."

„Dacă la 14 Sivan se produce o eclipsă de lună şi zeul este întunecat pe partea treia sus (la răsărit) şi luminos pe partea patra jos (la apus) şi începe întunecarea pe partea doua (miază noapte) în timpul strejei întâi şi sfârşeşte în timpul strejei a doua şi se vede întunecarea când eşti întors către a doua parte (miazănoapte), aceasta este semn pentru Ur şi pentru regele din Ur. Regele din Ur va îndura foamete şi numărul morţilor va fi mare. Pe regele din Ur îl va pierde fiul său, iar pe fiul care a pus capăt zilelor tatălui său îl va ajunge Şamaş şi va pieri în locul peirii tatălui său şi un fiu al regelui, care nu era chemat la tron, va ajunge pe tron."

„Dacă luna are continuu la arătarea ei o coroană, câmpul va rodi din belşug şi ţara va fi în siguranţă."

„Dacă luna se ascunde în nori îndată după aratarea sa, va fi inundaţie."

„Dacă Jupiter se apropie de Taur, va fi sărăcie în ţară şi prăsirea vitelor mari şi mici nu va isbuti."

[1]) A. Ungnad, Die Deutung der Zukunft bei der Babyloniern und Assyrien, in Der alte Orient (1909).

„Dacă Venus se apropie de Rac, va fi linişte şi pace în ţară, zeii vor avea milă de ţară; hambarele goale se vor umpleà şi secerişul va fi bogat, bolnavii se vor însănătoşi, femeile însărcinate vor naşte uşor, marii zei se vor arăta binevoitori către locaşurile sfinte ale ţării şi templele marilor zei vor fi înoite."

„Dacă cornul drept al lunii la arătarea ei pe cer va fi întunecat, preţurile vor rămâne neschimbate."

* * *

Acum, după ce am văzut principiile de care se călauziau astrologii asiro-babilonieni în prezicerile lor şi cam ce fel de lucruri preziceau, să vedem dacă şi în ce fel ar fi putut prezice naşterea Mantuitorului, care era pentru ei un rege al Amurului, adică al pământului din spre apus de ţara lor.

Deja Kepler, în anul 1606, şi după el mulţi alţi astronomi până în zilele noastre şi-au îndreptat luarea aminte asupra unei conjucţiuni a lui Jupiter cu Saturn, care a avut loc în anul 7 dinainte de era creştină şi s'a repetat de trei ori.

Acest minunat, dar nu extraordinar fenomen astronomic ar fi după părerea celor mai mulţi astronomi, steaua minunată care s'a arătat la naşterea Mântuitorului. După ultimele cercetări, această întreită conjucţiune a avut loc la 28 Maiu, 3 Octombrie şi 4 Decembrie din anul 7 a. Chr.[2]).

Fenomenul s'ar fi petrecut astfel:

La începutul anului 7 a. Chr., ambele planete se vedeau pe cer în partea de apus de Asiro-Babilonia. Ambele îşi urmară cursul lor şi ajunseră în periheliu, când soarele le întuneca cu razele lui, aşa că nu se mai vazură. Aceasta s'a întâmplat în Februarie. La sfârşitul lui Martie, ele eşiră din periheliu şi începură a fi văzute din nou dimineaţa înainte de răsăritul soarelui spre rasărit. Pe când în Februarie Jupiter se află în constelaţia Varsatorului, iar Saturn într'a Peştilor, se aflau acum amândouă în constelaţia Peştilor, la o depărtare de numai 8 grade una de alta şi anume Jupiter era spre răsărit şi Saturn spre apus. Jupiter, a cărui mişcare este mai repede, în mersul său spre răsărit, se apropie de Saturn, care de asemeni înaintează în aceeaş direcţiune dar mai încet. Depărtarea dintre ambele planete se micşoreaza din ce în ce mai mult. La 30 Aprilie era numai de 2 grade, iar la 28 Maiu era nula, aşa că ambele planete păreau că formează una singură. Aceasta se petrece în zodia Peştilor. In zilele de 14 şi 15 Septembrie depărtarea între ambele planete

[2]) I Honheim, Die Konjuktion des Jupiter und Saturn im Jahre 7 v. Hr. Der Katholik (1908).

este din nou numai de un grad, iar la 3 Octombrie se întâlnesc amândouă a doua oară în al 18 lea grad al Peştilor. Iarăş se depărtează una de alta, spre a se apropia în fine şi a treia oară la 4 Decembrie, după care îşi ia fiecare mersul său obişnuit, care le ţine la depărtare egală pe una de alta.

Cum au tâlmăcit astrologii asiro-babilonieni această conjuncţiune? [9])

După toată probabilitatea astfel:

Dintre toate corpurile cereşti, planetele erau în deosebi acelea după al caror mers se prezicea viitorul. Jupiter purta numele special de *„steaua regelui"*, iar Saturn se numia *„steaua soarelui"*, sau chiar *„soare"*, şi ca atare era socotit de asemeni ca *„stea a regelui"*.

Saturn era apoi steaua Amurului, după cum Jupiter era a Acadului, Venus a Elamului şi Marte a Subartului.

Apariţia şi dispariţia diferitelor planete sau cu o expresiune astronomică : răsăritul şi apusul lor eliachic — erau tâlmăcite în chip deosebit, adică uneori favorabil alteori defavorabil, după timpul şi împrejurările în care aveau loc. Pare a fi totuş regulă, că apunerea eliachică a unei planete, ca şi eclipsa sau întunecarea soarelui şi a lunii, erau semne prevestitoare de rău şi aplicate la rege înseamna moartea lui, pe când răsăritul eliachic al planetelor şi în deosebi al lui Jupiter şi Saturn însemnau naşterea unui rege.

Câteva exemple de preziceri vor întări această afirmaţiune :

„Dacă se întunecă soarele în ziua întâiu şi lumina spre apus este puternică, se va produce o eclipsă de lună în cursul lunii, iar în cursul anului va muri regele".

„Eclipsa solară în cursul lunii Tişri =Octombrie însemnează : la I, că va fi războiu; la 9, că va fi viscol; la 11, că va fi mare nenorocire şi că regele Amurului va muri; la 13, că regele Acadului va muri; la 14, că se va revărsa marea; la 16, că ţara va avea hrană din destul; la 18, că regele duşman va fi sănătos; la 20, că ţara va fi micşorată; la 21, că ţara va fi nimicită; la 28, că regele va fi sănatos; la 29, că regele va muri, şi la 30, că regele va trăi multă vreme".

„Dacă se întâmplă eclipsă de lună în Sivan = Iunie, la timp nepotrivit, va muri un rege puternic şi Adad va aduce ploaie".

„Dacă se întâmplă eclipsă de lună la 14 Sivan, regele va trăi acel an, dar după aceea va muri, iar fiul său cel cu drept asupra tronului se va urca pe tron; va fi războiu şi morţi mulţi".

„Dacă Jupiter e întunecat de lună, regele va muri în acel an".

„Dacă Jupiter intră în lună, va fi foamete în Amuru şi regele Elanului va muri".

„Dacă e cernită steaua regelui (Jupiter), va muri majordomnul palatului".

„Dacă răsare Jupiter, zeii vor păstra pacea, ceeace este încurcat se va descurca, ceeace este turbure se va limpezi, vor fi ploi şi inundaţii, secerişul va fi bogat, ţarile vor trăi în pace, regii duşmani vor fi de asemeni paşnici, zeii vor asculta rugăciunile, vor împlini cererile şi vor descoperi preoţilor cele ce au să se întâmple".

„Dacă luceşte o stea şi strălucirea ei este luminosă ca ziua şi are o coadă ca de scorpion, e semn bun nu numai pentru gospodar, ci pentru toată ţara. In toată ţara va fi bucurie, cel rău nu va propăşi, dreptatea va domni, bogaţia va spori naprasnic; pieirea acestui gospodar sau acestui rege atârnă de dreptatea lui; pacea şi liniştea vor domni în ţară".

Conjuncţiunea celor două stele ale regelui, a planetelor Jupiter şi Saturn, nu putea dar să însemneze altceva de cât naşterea unui mare rege. De oarece aceasta a avut loc în constelaţia Peştilor, adică spre apus de soare şi de Babilonia şi de oarece Saturn era şi steaua apusului sau Amurului, regele ce avea să se nască trebuia să fie în apus, adică în Palestina sau în Fenicia ori în Siria. Fiindcă, mai departe cele două planete unite împraştiau o puternică lumină, era semn că regele ce se va naşte va aduce în lume bucurie, dreptate şi pace, ceeace a întărit credinţa că el va fi Mântuitorul lumii, Mântuitorul universal, pe care-l aşteptau toate popoarele răsăritului.

La sfârşitul lui Martie sau începutul lui Aprilie, când magii au văzut apărând pe Jupiter şi pe Saturn (răsăritul lor eliachic, după ce fuseseră câtva timp întunecate de razele soarelui, ei au tâlmăcit aceasta, după regulele lor astrologice, ca prevestirea naşterii unui mare rege în apus.

După calculele lor — cum ne încredinţează o tabelă assiro-babiloniană de planete, păstrată în Berlin — conjuncţiunea întâiu a acestor două planete avea să se întâmple între I Iulie şi 31 August, ea a avut loc însă cu mult mai înainte, adică la 28 Maiu, ceeace a uimit pe magi şi i a făcut să conchidă, că evenimentul pe care-l prevestea acest fenomen astral avea să fie ceva neobişnuit: regele a cărui naştere o prezicea, avea să fie un rege extraordinar.

La 3 Octombrie, când se întâmplă a doua conjuncţiune neaşteptată de magi, ei fură şi mai

[9]) Kugler, op. cit pag 7 urm. şi Iensen, Die Kosmologie der Babylonier, (Strassburg 1890).

uimiţi şi se hotărâră să facă o călătorie spre apus ca să vadă pe noul rege fenomen şi să-i aducă omagiile lor. La sfârşitul lui Noembrie, ei se aflau în Ierusalim, unde întrebau de noul născut rege al lui Israel, a cărui stea o văzuseră în răsărit. Cum la 4 Decembrie urma să aibă loc a treia conjuncţiune, pe la jumătatea lui Noembrie cele două planete nu se mai văzură, pentru că se aflau în periheliu, dar trebuiau să se arate în curând. Şi într'adevăr, când magii porniră din Ierusalim spre Betlehem, era timpul ca Jupiter să se arate şi se arătă. Cum dela a doua conjuncţiune cu Saturn, dela 3 Octombrie, Jupiter mergea spre apus, se părea că el călăuzise mersul magilor dela răsărit spre apus, din Babilonia spre Palestina. Apunerea lui când magii au ajuns în Ierusalim, părea că s'a făcut anume, ca să dea acestora timp şi prilej să cerceteze unde s'a născut regele căruia ei veniseră să i-se închine.

Arătându-se acum din nou se părea că vrea să-i călăuzească mai departe şi cum ei mergeau spre miazăzi, iar el spre apus, părea că merge înaintea lor, ca să le arate locul naşterii extraordinarului rege. Era timpul ca Jupiter să se oprească din mersul său spre apus, ca s'o pornească din nou spre răsărit. Se opri dar din mers tocmai când magii ajunseră la Betlehem, ceeace ei tâlmăciră că aci trebue să fie locul unde s'a născut Mântuitorul lumii, cum de altfel le spusese şi Irod, în urma consultării învăţătorilor de lege, şi cum a şi fost într'adevăr.

In drumul lor dela întoarcere spre casă, magii au mers iarăş în direcţiunea stelei, care mergea acum spre răsărit şi părea că i conduce înapoi, aşa cum îi condusese spre locul naşterii Mântuitorului.

Amănuntele călătoriei descrise aci se potrivesc cu relatările sfântului evanghelist Mateiu despre venirea magilor. Nu urmează însă de aci, că trebuie numai decât să se fi petrecut aşa, ci numai că în principiu a fost cu putinţă ca magii asiro-babilonieni să cunoască, cu ajutorul astrologiei, timpul şi locul naşterii Mântuitorului şi chiar să vină la Betlehem, ca să se închine pruncului Iisus. In deosebi data naşterii Domnului ar urma să fi avut loc, după conjectura aceasta, întemeiată pe astronomie, cel mai târziu pe la sfârşitul lui Noembrie şi cu 7 ani mai nainte de cel în care îl are şi ţine toată creştinătatea.

Ţinând seama, că sunt şi alte nepotriviri care nu se pot explica prin această conjectură, rămâne ca ea să fie privită ca o simplă ipoteză, faţă de care tradiţia şi practica bisericii, sprijinite şi de sfânta Evanghelie, reprezintă adevărul istoric cu privire la timpul şi împrejurările naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Christos.

Preotul L. MIHALCESCU.

Importanţa Mitropolitului Andrei Şaguna în istoria noastră naţională

ierarhiei sârbeşti asupra naţiunii române. In zadar i se spunea, că mitropolia ardeleană n'a ... la sfârşitul secolului XVIII de odată cu ... Atanasie Anghel, ci a rămas nu... ...urilor volnice ale ... înainte

... era fastă pentru Acad şi nefastă pentru Elam şi Amuru; ziua a şaisprezecea era aducătoare de noroc pentru Subartu şi de nenorocire pentru Acad şi Amuru, iar ziua a douăzecişiopta dimpotrivă se credea că aduce noroc Acadului şi nenoroc Elamului.

Chiar şi cele trei streji, în care era împărţită noaptea, se puneau în legătură cu aceleaşi ţări. Streaja întâiu sau de seară corespundea Acadului, streaja a doua sau a miezului nopţii corespundea Amurului, iar streaja a treia sau de dimineaţa ...

... luna: partea dreaptă a lunii este Acad, partea stângă Elam, partea de sus Amuru şi partea de jos Subartu".

Aci se spune precis, că celor patru părţi ale lunii corespund patru regiuni pământeşti şi anume: Acad este Babilonia, Elam este ţara despre ră-

¹) Jastrow, op. cit. vol. II, partea I, pag. 450 şi urm.

astrologi sau ...

* * *

E timpul să ne întrebăm: In ce fel deduceau asiro-babilonienii ceeace avea să se întâmple pe pământ din observaţiunile lor asupra corpurilor cereşti?

mai mult ca de obicei".

Deci şi domnia regelui nou va fi mai lungă decât a înaintaşilor lui.

Alt exemplu:

„Dacă luna are un fel de coroană în ziua dintâiu a arătării, regele va ajunge atotstăpânitor".

¹) H. Winkler, Himmels = und Weltenbild der Babilonier şi Die Weltanschauung des alten Orients şi Zimmern, Biblische und babilonische Urgeschichte, câte trele studii publicate in revista Der alte Orient (1903 şi 1904),

²) M. Istrow, Die Religion Babyloniens und Assyriens. (Giessen 1909) vol II, partea I, pag. 449.